

ਅਪਰਾਧਿਕ ਫੁਟਕਲ

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਆਈ.

ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ.,—ਜਵਾਬਦਾਤਾ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਫੁਟਕਲ ਨੰਬਰ, 1963 ਦਾ 11201

^

ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ (LI of 1962)- SJ. 8 - ਗੈਰ-ਅਪੀਲਯੋਗ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ—ਕੀ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ 246 ਸੀ 227—ਅਜਿਹੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ—ਭਾਰਤ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਨਿਯਮ (1962)-ਨਿਯਮ 25(2) ਅਤੇ 141—ਦਿ ਪੰਜਾਬ ਕਮੋਡੋ ਟਾਈਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਸ ਮਾਰਕਿੰਗ ਅਤੇ ਡਿਸਪਲੇ ਆਰਡਰ, 1962, ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ-ਈਥਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ-ਕੌਣ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 18, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਮਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਵੀ ਰੋਕ ਹੈ। ਪਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਜਾਂ 227 ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ

ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੁਆਰਾ ਖੋਹੀ ਨਹੀਂ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਜਾਂ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਐਕਟਿੰਗ ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ । ਪਰ ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁਨਾਸਬਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸੰਸਦ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। .

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਰੂਲਜ਼, 1962 ਦੇ ਨਿਯਮ 141 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟਿੰਡਰ ਨਿਯਮ 125(2) ਦੀ ਡਾਈ ਦੀ ਸਿਰਫ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਯਮ ਕਾਫੀ ਹੋਣਗੇ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੈ। ਨਿਯਮ 141 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਕਮੋਡਿਟੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਸ ਮਾਰਕਿੰਗ ਐਂਡ ਡਿਸਪਲੇ ਆਰਡਰ, 1962, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਰੂਲਜ਼ ਦੇ ਨਿਯਮ 125(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਸੀ । ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕੀਮਤ ਸੂਚੀ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ

ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈਜ਼, ਨੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੇ ਅਹਾਤੇ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸੀ, ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਕਮੋਡਿਟੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਸ ਮਾਰਕਿੰਗ ਐਂਡ ਡਿਸਪਲੇ ਆਰਡਰ, 1962 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ "ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਰੂਲਜ਼, 1962 ਦੇ ਨਿਯਮ 141 ਦਾ।

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਦੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਕਿਹੜੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮ 125(2) 'ਰੂਲਸ, 1962, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਕਮੋਡੀ ਟਾਈਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਸ ਮਾਰਕਿੰਗ ਅਤੇ ਡਿਸਪਲੇ ਆਰਡਰ, 1962, ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਨੁਛੇਦ 227 0/ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਮਿਤੀ 3 ਸਤੰਬਰ, 1963 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ 'ਕੱਟਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਪੀ.ਐਲ.ਐਸ. ਗੁਜਰਾਲ ਅਤੇ ਸੁਸ਼ੀਲ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐਨ ਐਸ ਕੀਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਡਵੋਕੇਟ- ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਸੀਡੀ ਦੀਵਾਨ, ਡਿਪਟੀ

ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ।

ਆਰਡਰ

ਸਿੰਘ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ.-ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਅਧੀਨ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਬੋਹਰ ਦੇ ਸਾਈਕਲ ਰਿਪੇਅਰ

ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਧਾਰਾ 13 ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਸਪੈਸ਼ਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਮਿਤੀ 3 ਸਤੰਬਰ, 1963 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ, 1962, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਰੂਲਜ਼, 1962 ਦੇ ਨਿਯਮ 125(9) ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਕਮੋਡਿਟੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਸ ਮਾਰਕਿੰਗ ਐਂਡ ਡਿਸਪਲੇ ਆਰਡਰ, 1962 ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁ. 300 ਜੁਰਮਾਨਾ. ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਕੱਟਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਬੋਹਰ ਵਿਖੇ ਸਾਈਕਲ ਰਿਪੇਅਰਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਈਕਲ ਦੇ ਸਪੇਅਰ ਪਾਰਟਸ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਜੀ. 1963, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ., ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਰਿਕਸ਼ਾ-ਚਾਲਕ, ਜਿਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਈਕਲ-ਰਿਕਸ਼ਾ ਲਈ ਟਾਇਰ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਟਾਇਰ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਰੁ. ਇਸਦੀ ਕੀਮਤ 14.50 ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਕੀਮਤ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਟਾਇਰ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ., ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਫੂਡ ਐਂਡ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ। ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਜਾਲ ਵਿਛਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੇ ਦੋ ਜੀਸੀ ਨੋਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ। 10 ਅਤੇ ਰੁ. 5. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੰਬਰ ਨੋਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਨੰਬਰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਟਾਇਰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.ਐੱਸ. ਦੇਵੀ ਚੰਦ ਅਤੇ ਦੀਵਾਨ ਚੰਦ ਨੂੰ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸੰਕੋਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਦੇਵੀ ਚੰਦ ਅਤੇ ਦੀਵਾਨ ਚੰਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵੱਲ ਵਧੇ, ਜਦਕਿ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਕੁਝ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਹੀ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਸੁਪਰ ਇੰਡੀਆ ਸਾਈਕਲ ਮੰਗਿਆ

ਟਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੱਢ ਕੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੇ ਡਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦੋ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ। 10 ਅਤੇ ਰੁ. ਉਸ ਨੂੰ 5. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਪਣੇ ਕੈਸ਼ ਬਾਕਸ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 2000 ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੇ ਰੁਪਏ ਲਏ ਹਨ। ਟਾਇਰ ਲਈ 15. ਉਥੇ ਮੌਜੂਦ ਦੇਵੀ ਚੰਦ ਅਤੇ ਦੀਵਾਨ ਚੰਦ ਨੇ - ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਤੁਰੰਤ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਆ ਗਏ। ਉਸ ਨੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕੋਲੋਂ ਸਾਈਕਲ ਦਾ ਟਾਇਰ ਖੋਹ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੈਸ਼ ਬਾਕਸ ਵਿੱਚੋਂ 1000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਜੀ.ਸੀ ਨੋਟ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਲਏ। 10 ਅਤੇ ਰੁ. 5 ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੰਬਰ ਨੋਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਟਾਇਰਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸੂਚੀ, ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਸੁਪਰ ਇੰਡੀਆ ਸਾਈਕਲ-ਰਿਕਸ਼ਾ ਦੇ ਟਾਇਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸਿਰਫ ਰੁਪਏ ਸੀ। 10.16 nP. ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਰੁਪਏ ਵਸੂਲ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਤੋਂ 15, ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਐਸ.ਆਈ. ਪਰਫੂਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਮੇਡਿਟੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਸ ਮਾਰਕਿੰਗ ਅਤੇ ਡਿਸਪਲੇ ਆਰਡਰ ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਰੂਲਜ਼ ਦੇ ਨਿਯਮ 125 (9) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ, 1962

ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਤੇ ਇਸ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਤ ਰਾਮ ਗਰਗ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਸ਼੍ਰੀ ਭੀਮ ਸਿੰਘ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਨਾ ਸਿਰਫ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.1, ਅਤੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.4, ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਫੂਡ ਐਂਡ ਸਪਲਾਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਵੱਲੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਦੇਵੀ ਚੰਦ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.2, ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ. 3, ਜੋ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰ ਕੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਟਾਇਰ ਖਰੀਦਣ ਸਮੇਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਡਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਟਾਇਰ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ 10000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। 15 ਦੇ ਦੋ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਕੈਸ਼ ਬਾਕਸ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਰੁਪਏ ਨਹੀਂ ਲਏ। ਟਾਇਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 15, ਪਰ ਸਿਰਫ ਰੁ. ਇਸਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ 10.16, 60

ਡਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਐੱਨ.ਪੀ., ਬਤੌਰ ਸੇਲ ਟੈਕਸ ਅਤੇ 0.25 ਐੱਨ.ਪੀ. ਰਿਕਸ਼ਾ ਦੇ ਟਾਇਰ ਨੂੰ ਫਿੱਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮਿਹਨਤ ਲਈ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਵਾਪਸ ਕਰ ਸਕਦਾ" ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਕਾਇਆ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਫੂਡ ਐਂਡ ਸਪਲਾਈਜ਼, ਨੇ ਆ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਾਂਦਿੱਤਾ ਰਾਮ, ਡੀਡਬਲਿਊ 1, ਜੇ- ਅਤੇ ਨੰਦ ਲਾਲ, ਡੀ ਡਬਲਿਊ 2 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਿੱਖ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ.ਐਸ. ਗੁਜਰਾਲ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ: -

(i) ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਆਮ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ,

(ii) ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ - ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਮਾਰਕਿੰਗ ਅਤੇ ਡਿਸਪਲੇ ਆਰਡਰ, 1962 ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਆਰਡਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਰੂਲਜ਼, 1962 ਦੇ ਨਿਯਮ 141 ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧ,

(ਹਾਇ) ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਟਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ "ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਸੇਧ" ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਕਮੋਡਿਟੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਸ ਮਾਰਕਿੰਗ ਐਂਡ ਡਿਸਪਲੇ ਆਰਡਰ, 1962 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ

(iv) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਯੋਗ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸੀ, ਜੋ ਛਾਪੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਜਰਾਲ ਵੱਲੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਅਰਥ ਹੈ। ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਜਾਂ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਟੇਟ ਇਹ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੀ -----ਖੋਜ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2), ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਮੌਤ ਜਾਂ ਕੈਦ ਹੈ। ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਜਾਂ ਕੈਦ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁ. 300 ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਅੱਗੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ: -

"ਜ਼ਾਬਤਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਫਿਲਹਾਲ ਲਾਗੂ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 491 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵੀ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਜਾਂ ਦਰੁਸਤਤਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਿਦਵਾਨ ਡਿਪਟੀ ਸ. ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਜੰ ਰੇ ਦ ਕੇਰਲਾ, ਸਿੱਖਿਆ ਬਿੱਲ, 1957(1)

ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ।

ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ
ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੋ

ਜਦੋਂ ਸੰਸਦ ਨੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਲੇ ਹੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ II ਦੁਆਰਾ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਸ. ਗੁਜਰਾਲ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ

ਜੇ* ਸਬੂਤ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਜਰਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪ੍ਰਵਾਨਯੋਗ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ। ਉਸ ਦੀ ਇਕੋ-ਇਕ ਦਲੀਲ ਇਹ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਲ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਸੁਤਰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਸਥਿਤੀਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸਿੱਧੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, *ਸਤਿਆਨਾਰਾਇਣ-ਲਕਸ਼ਮੀਨਾਰਾਇਣ ਹੇਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ. v. ਮਲਿਕਾਰਜੁਨ ਭਵਨੱਪਾ ਤ੍ਰਿਉਮਲੇ* (2), ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ: -

"ਸੀਵਿਯਾਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 227 ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1915 ਦੀ ਧਾਰਾ 107 ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਵਿੱਚ, ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਹਰ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਜਾਂ ਅਭਿਆਸ >ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬੇਨਿਯਮਤਾ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ, ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜ਼ਾਹਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਜਾਂ ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕਥਿਤ ਗਲਤੀ ਸਵੈ-ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ,

ਲੰਮੀ ਅਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਦਲੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ
ਅਜਿਹੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ *ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦੁਆਰਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ* ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੇ
ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਵੀ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਤ ਰਾਮ ਗਰਗ, ਚੌ. ਭੀਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ ਐਸ ਗੁਜਰਾਲ ਨੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਿਤੀ 7 ਜਨਵਰੀ, 1963 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਗਜ਼ਟ (ਅਸਾਧਾਰਨ) ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਅਤੇ 14 ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 10 ਜੂਨ, 1963 ਅਤੇ 17 ਜੂਨ, 1963 ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਤ ਰਾਮ ਗਰਗ, ਚੌ. ਭੀਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਸਮੇਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਲਮ 5 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਜੋਂ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ।

ਪੰਜਾਬ ਕਮੋਡਿਟੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਸ ਮਾਰਕਿੰਗ ਐਂਡ ਡਿਸਪਲੇ ਆਰਡਰ, 1962, ਜਿਸ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਨਿਯਮ, 1962 ਦੇ ਨਿਯਮ 125 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਅਧੀਨ ਰਾਜਪਾਲ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੁਜਰਾਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਆਰਡਰ ਉਸੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 141 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਰੂਲਜ਼, 1962 ਦੇ ਨਿਯਮ 141 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਅਨੁਕੂਲਿਤ ਹੋਵੇ। ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਰਡਰ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਕਮੋਡੀ ਟਾਈਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਸ ਮਾਰਕਿੰਗ ਐਂਡ ਡਿਸਪਲੇ ਆਰਡਰ, 1962, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ (ਅਸਾਧਾਰਨ), ਮਿਤੀ 1 ਦਸੰਬਰ, 1962 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਜਰਾਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਢੁਕਵੀਂ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੇ ਨਿਯਮ 141 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੇ

ਅਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਰੂਲਜ਼ 1962. ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗਵਰਨਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਕੇਵਲ ਆਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਰਾਜ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿਲਾਇੰਸ *ਲੇਸਲੀ ਗਵਿਲਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (3)* 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਤਗਾਸਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ
* ਰੂਲਜ਼, 1939 ਦੇ ਨਿਯਮ 119 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ, ਅਤੇ

ਉਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਦੀ ਧਾਰਾ 114 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇੰਡੀਅਨ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਕਿ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਇਕੱਲੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਉਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਹਾਤਰਜੀ ਭਾਉ ਪਾਟਿਲ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (4) ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਗਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਡਿਫੈਂਸ ਦੇ ਨਿਯਮ 116 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮ, 1939 ਦਾ ¹, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਰਘੂਨਾਥ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਘਨੇਕਰ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (5), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਜੇਂਦਰ-ਗਡ, ਜੇ., (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ) ਧਿਰ ਸੀ, ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਢੰਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਆਰਡਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਅਨੁਕੂਲਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਰਡਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 119 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, 1939, ਬੰਬਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਫੂਡ ਗ੍ਰੇਨਜ਼ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਦਾ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਹੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਦਾ ਸਬ-ਸਕ੍ਰਾਈਬਰ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ। ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

- ਦੇਬੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (6) ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।

(3)	ਏ.ਐਲ.ਆਰ. 1945 ਬੰਬ 368	
(4)	ਏਆਈਆਰ 1945 ਬੰਬ 389.	>'
(5)	ਏਆਈਆਰ 1947 ਬੰਬ 239.	
(6)	ਏਆਈਆਰ 1947 ਸਾਰੇ. 191.	

ਕਿ ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਰੂਲਜ਼, 1939 ਦੇ ਨਿਯਮ 119 ਨੇ ਸਿਰਫ ਆਰਡਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਯੂਪੀ ਕਾਟਨ ਕਲੋਥ ਅਤੇ ਧਾਗੇ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 114 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 119(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ , 1939, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਰੂਪ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਮੇਤ, ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ *ਮਹਾਦੇਓ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੈਸ- ਵਾਲ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (7)* ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਆਮ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਰੂਲਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ
ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੇ

ਅਧਿਸੂਚਿਤ^ਇੰਜਲੀ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਆਰਡਰ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯਮ 119 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਸਿਰਫ ਨਿਯਮ 119 ਦੀ ਅੰਸ਼ਕ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਸਾਰੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਰੂਪ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਮੇਤ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇਕ ਵਾਰ 'ਤੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਡਿਫੈਂਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 119 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। 1939. ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ ਜਾਂ 1962 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ - ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਵਿਵਸਥਾ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਨਿਯਮ, 1962 ਦੇ ਨਿਯਮ 141 ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਰੂਲਜ਼, 1962 ਦੇ ਨਿਯਮ 141 ਦਾ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1), ਜੋ ਕਿ ਲਗਭਗ ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮ 119 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -।

“141 (2)। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ, ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ (1) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੂਚਨਾ , ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ

ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ
ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੋ

ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਪਰ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ -

(i) ਹੋਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਆਰਡਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ,

(ii) ਆਰਡਰ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਿਰਫ ਸੂਚਨਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਵਾਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਰੂਲਜ਼, 1962 ਦੇ ਨਿਯਮ 141 ਦੇ ਇਸ ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਇਹ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕੀਮਤ ਸੂਚੀ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੁਆਰਾ, ਉਸਦੇ ਅਹਾਤੇ ਤੋਂ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਸੀ, ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਕਮੋਡੀ ਟਾਈਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਸ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸੀ। ਮਾਰਕਿੰਗ ਅਤੇ ਡਿਸਪਲੇ ਆਰਡਰ, 1962. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਨਿਯਮਾਂ, 1962 ਦੇ ਨਿਯਮ 141 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ (1) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੈਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਜਰਾਲ ਦੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪੰਜਾਬ ਕਮੋਡੀਟੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਸ ਮਾਰਕਿੰਗ ਐਂਡ ਡਿਸਪਲੇ ਆਰਡਰ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ (4) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ "ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ" ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਹੀ, ਅਤੇ ਰਿਕਸ਼ਾ ਟਾਇਰ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਮ ਮੋਡੀਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 3, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਮੁਨਾਸਬ, ਤਾਂ ਜੋ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਰੂਲਜ਼, 1962 ਦੇ ਨਿਯਮ 125 ਦਾ ਉਪ-ਨਿਯਮ, 1962, ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਤਪਾਦਨ, ਨਿਰਮਾਣ, ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਵੰਡ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਜਾਂ ਪੱਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਆਦਿ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੇਖਾਂ ਦੇ, ਜੋ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਰੱਖਿਆ, ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕੁਸ਼ਲ ਸੰਚਾਲਨ ਜਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਸੀਕਿਉਰਿਟੀ ਲਈ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਰੋਰ ਦਾ

ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ /ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਫੋਲ* ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡ ਅਤੇ ਉਪਲਬਧਤਾ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ? ਰਾਜ

ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਮੋਡਿਟੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਸ ਮਾਰਕਿੰਗ ਅਤੇ ਡਿਸਪਲੇਅ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਰਡਰ, 1962, ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕੀ ਲੇਖ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ----ਸਮਾਜ ਦੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਜੇ -

ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਰੂਲਜ਼, 1962 ਦੇ ਨਿਯਮ 125 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇੰਨੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੇਖ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੀਮਤ" ਅਤੇ ਇਹ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਕਮੋਡਿਟੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਸ ਮਾਰਕਿੰਗ ਐਂਡ ਡਿਸਪਲੇ ਆਰਡਰ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ (4) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜੈੱਡ

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਹੁਕਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਅਧੀਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਏ.ਸੀ

ਤਾੜਨਾ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

